'दस—' इति पाठमवलम्ब्य, अस्माद्धातोर्निष्ठायाम्, 'वा दान्तशान्तपूर्णदस्तस्पष्टच्छन्नज्ञप्ताः' (7-2-27) इत्यनेन इडभावो णिलुक् च निपातितौ। तेन दस्तः, दासितः इति रूपद्वयम्।

'दंसयेन्मोक्षणे—' इति देवश्लोकात् मोक्षणेऽपि कश्चन दंसधातुरस्तीति प्रतीयते। प्रकृतधातुपाठकोशेषु तु न दृश्यते। 'रक्षणे' इत्यर्थे जसि धातोरनन्तरं क्वचिदस्योल्लेखः पुरुषकारे कृतः।

इदित्करणाण्णिचो वैकल्पिकत्वम्। णिजभावपक्षे—'शेषात् कर्तरि–' (1-3-78) इति परस्मैपदं शता भवति—^A प्रदंसन्। 'दसि दंसनदर्शनयोः' 'दंसनम्=वर्मग्रहणम्।' इति धातुकाव्ये (3-33.)।

(827) "दसि भाषार्थः"

(X-चुरादिः-1787. सक. अक. सेट्. उभ. आस्वदीयः।)

दंसकः-सिका, दिदंसयिषकः-षिका; इत्यादिकानि समस्तान्यपि रूपाणि चौरादिककुंशयतिवत् (232) बोध्यानि।

(828) "दसु उपक्षये" (IV-दिवादिः-1213. सक. सेट्.पर.)

'—उपतापे' इति दशपाद्युणादिवृत्तौ पाठः।

'दंसयेन्मोक्षणे, दस्येत् क्षये, दंसयते णिचि॥
दंशदर्शनयोः, दासेर्दाने दासति दासते।' (श्लो. 186-187) इति देवः।
दासकः-सिका, दासकः-सिका, दिदसिषकः-षिका, दादसकः-सिका; इत्यादिकानि समस्तान्यपि रूपाणि दैवादिकक्रस्यतिवत् (265) ऊह्यानि। अस्य घटादिषु पाठाभावाण्ण्यन्ते मित्त्वं न प्रवर्तते, इति विशेषः। अस्यापि धातोर्ण्यन्ते 'वा दान्त—' (7-2-27) इत्यादिना णिलुकि इडभावे च दस्तः, दासितः इति निपात्यते। [1]दस्युः, [2]दस्रौ।

---

1. 'यजिमनिशुन्धिदसि—' [द. उ. 1.134] इत्यादिना युच्प्रत्ययः। दस्यतीति दस्युः=तस्करः।
2. 'स्फायितञ्चि—' [द. उ. 8-31] इत्यादिना रक्प्रत्ययः। दस्यतीति दस्रः=देवभिषक्। पुष्पवन्तशब्दादिवत् नित्यद्विवचनान्तोऽयं शब्दः।

A. 'लोको हरेर्बलमचेतयमान एतद् युद्धं मृगेन्द्रशशदंशनवत् प्रदंसन्।' धा. का. 3.33.